

PÁZMÁNY *1635*
— *a l a p i t v a*

Pázmány Law Working Papers

2020/12

Balogh-Békési Nóra

**A hatékony jogvédelem egyes
garanciái a közigazgatási perjogban**

Pázmány Péter Katolikus Egyetem
Pázmány Péter Catholic University Budapest

<http://www.plwp.eu>

A hatékony jogvédelem egyes garanciái a közigazgatási perjogban

BALOGH-BÉKESI Nóra (PPKE JÁK)

egyetemi docens

Bevezető

Magyarországon az elmúlt fél évtizedben erőteljes eljárásjogi kodifikáció zajlott. Újraszabályozásra került a polgári eljárásjog¹, a büntető eljárásjog² és megújult a közigazgatási bírósági eljárásjog³ is, továbbá a hatósági eljárás különböző területeire is új szabályok vonatkoznak⁴. Az eljárásjogi kodifikáció a közigazgatás területén egyrészt korszerűbb, hatékonyabb, „ügyfélbarát” eljárásokat eredményezett, másrészt a közigazgatási perrendtartás megalkotásával a törvényhozás törlesztette a rendszerváltozás nagy adósságát, új és önálló törvényi szabályozást kapott a közigazgatási perekre vonatkozó eljárási rend. A tanulmány célja, hogy vázlatosan bemutassa a közigazgatási perjog egyes jogintézményeit a hatékonyság szempontjából. Így szól a közigazgatási perjog egységességéről, a közigazgatási jogvitáról, a bíróság döntéshozatali lehetőségeiről ehhez kapcsolódva a mintaperekről. A tanulmány a hatékonyságot is szolgáló egyes konkrét jogintézmények közül érinti az azonnali jogvédelmet és a teljesítési bírságot.

A közigazgatási perjog egységessége

A közigazgatási per célja a közigazgatási jogvita tárgyának, a közigazgatási tevékenység jogszerűségének, törvényességének a felülvizsgálata (a kibocsátott aktushoz vezető eljárás és/vagy az aktusban megjelenő rendelkezés törvényessége), bizonyos esetekben a közigazgatási döntés korrekciója (az aktusban megjelenő rendelkezés megváltoztatása). A közigazgatási eljárás tehát a bírói igazságszolgáltatás keretei között zajló közigazgatási pernek szükségképpen előzménye. A közigazgatási bíróság előtti per konkrét célja szerint jogorvoslati jellegű, amely alkotmányossági

¹ 2016. évi CXXX. törvény a polgári perrendtartásról.

² 2017. évi XC. törvény a büntetőeljárásról.

³ 2017. évi I. törvény a közigazgatási perrendtartásról szóló (Kp.)

⁴ Így az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény vagy az adózás rendjéről szóló 2017. évi CL. törvény stb.

oldalról nélkülözhetetlenül kapcsolódik a közigazgatás jogállami működésének garantálásához.⁵

Mindez – azon túl, hogy hatékony és korszerű eljárásrendet teremtett – illeszkedik a magyar közjogi hagyományokhoz. 1942-ben a közigazgatás tudomány kiváló magyar jogtudósa, Magyary Zoltán a következőképpen vélekedett: „közigazgatási eljárásban a közigazgatási hatóság és a magánfél állnak egymással szemben, de a hatóság nemcsak fél, hanem egyúttal a közérdek képviselője és ő is dönt; tehát a hatóság dönt „olyan ügyben, amelyben ő az egyik érdekelt fél [...] „közigazgatási fellebbezés során az eljáró hatóság változik, de a hatóság és a felek viszonya ugyanaz marad”. „A közigazgatási bírászkodás ezzel szemben azt jelenti, hogy a közigazgatási hatóság és a felek közti jogvitát egy olyan harmadik dönti el, aki a közigazgatástól és a felektől egyaránt független, és a bírói függetlenségnek ugyanazokat a biztosítékait élvezzi, mint a rendes bíróságok.”⁶

A közigazgatási perrendtartásról szóló törvény valamennyi közigazgatási eljárás bírósági felülvizsgálatának szabályait tartalmazza. Fentebb utaltunk rá, hogy a magyar jogrendben a hatósági eljárások szabályait több törvényben találjuk. Önálló törvény szól az általános szabályokról, de létezik külön törvény például az adóigazgatási eljárásról, és az ágazati törvények is akár önálló eljárásrendet⁷ vagy az általános szabályozástól - ahol az arra felhatalmazást ad - eltérő valamint kiegészítő szabályokat határoznak meg. A hatósági döntések bírósági felülvizsgálatára azonban csak egy törvény, a 2017-ben kodifikált közigazgatási perrendtartás vonatkozik. A bírósági felülvizsgálat során tehát e szabályösszességbe torkollik a megelőző eljárások törvényességi vizsgálata, a bírósági felülvizsgálat során a közigazgatási perrendtartás csokorba fogja a megelőző eljárásokat. A polgári perrendtartástól külön, önálló kódexben szabályozott közigazgatási perjog a közigazgatás sajátosságait figyelembe véve, egységes szabályozás útján biztosítja a hatékony jogvédelmet.⁸ A közigazgatási perrendtartás

⁵ A közigazgatás jogállami működését garantáló kontrollmechanizmusokról lásd részletesen VARGA Zs. András: A közigazgatás kontrolljának jogi eszközei Dialóg Campus, Budapest 2018.

⁶ MAGYARY Zoltán: Magyar Közigazgatás – A közigazgatás szerepe a XX. század államában. A magyar közigazgatás szervezete, működése és jogi rendje. Budapest, Magyar Királyi Egyetemi Nyomda, 1942, 624-625.

⁷ Pl. versenyfelügyeleti eljárás, menekültügyi, idegenrendészeti eljárás.

⁸ A közigazgatási perjog egységességének hangsúlyozása mellett – a teljesség kedvéért – utalunk arra, hogy a közigazgatási perekben, ha azt a Kp. kifejezetten előírja a polgári perrendtartás szabályait a Kp.-val összhangban alkalmazni kell. (Kp. 6. §)

alapján eljáró bíróság a közigazgatás által okozott jogsérelmekkel szemben a korábbinál hatékonyabb jogvédelmet biztosít. A közigazgatási per elsődleges jogorvoslati formaként van jelen a hatósági eljárás kérelemre induló jogorvoslati között is.⁹

A közigazgatási jogvita egyes kérdései

A közigazgatási perrendtartásról szóló törvény meghatározza a közigazgatási jogvita fogalmát, amely három elemből áll:

- 1) a közigazgatási szerv jár el az ügyben;
- 2) az adott jogviszony a közigazgatási jog által szabályozott;
- 3) tárgya az érintett jogalany jogi helyzetét megváltoztató közigazgatási cselekmény, vagy a cselekmény elmulasztásának jogszerűsége.

Közigazgatási cselekmény az egyedi döntés az egyedi ügyben alkalmazandó – jogszabálynak vagy közjogi szervezetszabályozó eszköznek nem minősülő – általános hatályú rendelkezés (pl. felsőoktatási vagy kamarai szabályzatok), végül a közigazgatási szerződés. Meg kell említeni, hogy nem tartozik ugyan a közigazgatási cselekmény fogalma alá, de külön szabályozás alapján – mint egyéb közigazgatási bírósági eljárás – a bíróság dönt az önkormányzati rendelet más jogszabályba ütközésének vizsgálatára irányuló, valamint a helyi önkormányzat jogalkotási kötelezettségének elmulasztása miatti eljárásban.¹⁰ Maradva a legfőbb bírói szerv által ellátott normakontrollnál azt mondhatjuk, hogy az önkormányzati rendeletek kivételével az egyéb jogszabályok (törvények, kormányrendeletek, miniszteri rendeletek) és a közjogi szervezetszabályozó eszközök vizsgálatát az Alkotmánybíróság végzi. Ebben a rendszerben a közigazgatás által kibocsátott extern és intern normatív aktusok bírósági illetve alkotmánybírósági felülvizsgálat alatt állnak.¹¹

A közigazgatási perrendtartás újdonsága, hogy a közszolgálati jogvitákat is közigazgatási perben bírálja el a bíróság,¹² közigazgatási bírói útra tartoznak a

⁹ Az Ákr jogorvoslati rendszeréről lásd BALOGH-BÉKESI Nóra – POLLÁK Kitti – VÉRTESY László: A közigazgatási hatósági eljárás jogorvoslati rendszere különös tekintettel a közigazgatási bíráskodás alapvető kérdéseire NKE KTI 2020.

¹⁰ Alaptörvény 25. cikk (2) bekezdés, és Kp. XXV. fejezet

¹¹ A közjogi szervezetszabályozó eszközök törvényességének vizsgálatát kivéve – alkotmányellenességük valószínűsítése esetén az Alkotmánybíróság jár el: Abtv. 37. § (2) bekezdés

¹² Kp. 5. § (4) bekezdését

társadalombiztosítási perek, illetve önálló hivatkozási alapot teremt a közigazgatási szerződéses jogviszonnyal kapcsolatos jogviták elbírálásának.¹³ Nem tartoznak a közigazgatási bíraskodás rendszerébe – pedig tárgyuk szerint nem idegen – a közigazgatási jogkörben okozott kár megtérítése iránti perek. A polgári perrendtartás vonatkozó szabálya alapján azonban a közigazgatási jogkörben okozott kár megtérítése iránti igény érvényesíthetőségének feltétele, hogy a közigazgatási ügyben eljáró bíróság – ha a közigazgatási bírói út biztosított – a jogsértést jogerősen megállapítsa.¹⁴ A közigazgatási bíróság eljárása tehát előfeltétele annak, hogy a polgári bíróság közigazgatási jogkörben okozott kár megtérítése iránti perben eljárjon. Ennek alapját a közigazgatási perrendtartás termeti meg azzal, hogy lehetővé teszi a közigazgatási tevékenységgel előidézett jogsértés tényének vagy a közigazgatási jogviszony szempontjából lényeges egyéb ténynek a megállapítása iránti kereset benyújtását is.¹⁵

A fentieket áttekintve ki kell emelni, hogy a közigazgatási döntéshozatal bírósági felülvizsgálata során érvényesül az ún. hézagmentesség elve, azaz nincs olyan közigazgatási aktus, illetve elvileg nem lehet olyan közigazgatási mulasztás, amely fölött ne érvényesülne a bírósági kontroll. A hézagmentesség érvényesülését a magyar jogrendben az új közigazgatási perrendtartás érte el. Az indokolás is utal arra, hogy a kodifikációs munka vezérfonala a hatékony jogvédelem elvének minél szélesebb körű érvényre juttatása volt. Ez jelenti a jogvédelem hézagmentességének biztosítását, tehát azt, hogy a közigazgatás által okozott jogsérelmek a közigazgatás cselekvésének formájától függetlenül bíróság elé vihetők legyenek, és hogy e cselekvések törvényességének vizsgálatához igazodó eljárási szabályok kerüljenek kialakításra. A hézagmentességet szolgálja a bírói utat biztosító generálklauzula a közigazgatási jogvita fogalmáról.

A 2018. január 1-én hatályba lépett szabályozás – mint említettük – a közigazgatási jogviták bírósági eldöntésének hatékonyságát is célul tűzte. Természetesen összességében nemcsak a bírói út, hanem a megelőző eljárások sajátosságai alapján ítélt meg a hatékonyság. A megelőző eljárásokat tekintve az egyfokú közigazgatási eljárások felé való elmozdulás tekinthető olyan sajátosságnak, amely a bíróság elé vitt

¹³ Kp. 5. § (5) bekezdés

¹⁴ Pp. 24. § (3) bekezdés

¹⁵ Kp. 38. § (1) bekezdés f) pont

jogviták szabályaival együtt adja ki a rendszer egészének jellemzőit, mutatja hatékonyságát.

A bíróság döntési lehetőségei a perben

A közigazgatási perrendtartás szakított azzal a korábbi megoldással, hogy a bíróság főszabályként hatályon kívül helyezi a közigazgatási döntést és a közigazgatási szervet új eljárásra kötelezi. Főszabállyá az vált, hogy ha a bíróság a keresetnek helyt ad, akkor a közigazgatási cselekményt megváltoztatja¹⁶. A bíróság a jogsértő közigazgatási cselekményt megváltoztatja, ha az ügy természete azt megengedi, a tényállás megfelelően tisztázott, és a rendelkezésre álló adatok alapján a jogvita véglegesen eldönthető. Jelentős a közigazgatási döntéshozatal feletti bírói kontroll hatékonyságát növelő jogintézmény az, hogy a bíróság a közigazgatási cselekményt akkor is megváltoztatja, ha a megismételt eljárásban a közigazgatási szerv a bíróság jogerős ítéletével ellentétes cselekményt tett.¹⁷ Tehát ha a hatályon kívül helyezett közigazgatási cselekményt újra elbíráló hatóság szembehelyezkedik a bíróság döntésével, akkor „második körben” a bíróság fogja meghozni a végleges döntést a közigazgatási cselekmény megváltoztatásával akkor is, ha főszabályként az adott ügycsoportban megváltoztatási jogköre nem volt. Ezáltal mindenképpen erősödött a bírósági kontroll szerepe. Mindemellett a bíróság semmilyen körülmények között nem változtathatja meg az általános hatályú rendelkezést, továbbá nincs helye megváltoztatásnak a méltányossági jogkörben hozott közigazgatási cselekmény esetén, valamint a mérlegelési jogkör gyakorlásán alapuló, a költségvetést érintő kifizetésre vonatkozó közigazgatási cselekmény esetén.¹⁸

Ha a megváltoztatás feltételei nem állnak fenn (a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján az ügyet nem lehet eldönteni), úgy a bíróság a közigazgatási cselekményt megsemmisíti vagy hatályon kívül helyezi. A megsemmisítés és a hatályon kívül helyezés megkülönböztetése dogmatikai alapokon nyugszik. A közigazgatási cselekmény megsemmisítése minden esetben ex tunc hatályú, míg a hatályon kívül helyezés – az egyedi ügy sajátosságaihoz igazodva – lehet ex nunc vagy kivételesen pro

¹⁶ Kp. 89. §

¹⁷ Kp. 90. § (1)-(2) bekezdés

¹⁸ Kp. 90. § (3) bekezdés

futuro hatályú. Ezek az új jogintézmények dogmatikailag megalapozottak, de ezen kívül még kevés gyakorlati tapasztalat áll rendelkezésre elemzésükhöz. A bíróság a megsemmisítés vagy hatályon kívül helyezés mellett – ha szükséges – a közigazgatási szervet új eljárásra kötelezheti.

A hatékonyság szempontjából fontos nívó, hogy a bíróság bár továbbra is a kereseti kérelem keretei között köteles eljárni, de immár hivatalból figyelembe veheti, ha a hatóság rossz jogszabályra alapozta a döntését. A közigazgatási perrendtartás szerint nem képezi a bíróság döntési jogkörének korlátját, ha a közigazgatási cselekményt az ügyben nem alkalmazandó jogszabályi rendelkezésre alapította a hatóság¹⁹, de erre a felperes keresetében nem hivatkozott. Ebben az esetben az objektív jogrend védelme kerül előtérbe: a közigazgatás működésének törvényességének objektív érdeke előbbre való, mint a keresetben megfogalmazott szubjektív jogvédelmi szempontok.

A Kúria általános másodfokú hatáskörrel rendelkező bírósággá vált.²⁰ Horizontális jogorvoslat azonban nincs, az elsőfokú közigazgatási bírósági döntés ellen vagy fellebbezni lehet a Kúriára (azokban az ügycsoportokban, amelyekben törvény kétfokú bírósági eljárást intézményesít), vagy felülvizsgálati eljárásnak van lehetősége.²¹ Nincs viszont helye a másodfokon eljáró kúriai döntés ellen kúriai felülvizsgálati eljárásnak. Változott a Kúria döntési kompetenciája felülvizsgálati eljárásban. Míg korábban a régi Pp. alapján hozhatott olyan quasi megváltoztató döntést a Kúria, hogy az alsóbbfokú bírósági döntést megsemmisítette és a keresetet elutasította, addig a jelenlegi szabály szerint ilyen megoldást már nem biztosít a törvény.²²

A közigazgatási perrendtartásban többféle pertípus kerül intézményesítésre. Az egyedi határozatok vizsgálatára irányuló *megtámadási perek* mellett a perrendtartás külön tartalmaz szabályokat a *mulasztási perekre*, *köztisztviselési felügyeleti perekre* illetve a *marasztalási perekre*. Utóbbiakhoz kapcsolódóan olyan szabályok megalkotására is szükség volt, amelyekben a közigazgatási szerv nem alperesként, hanem felperesként

¹⁹ Kp. 85. § (3) bekezdés b) pont

²⁰ 2020. április 1-től másodfokon a Kúria ítélkezik [Kp. 7. § (2) bekezdés]. Lásd a 2019. évi CXXVII. törvény 204. §-át

²¹ Utalunk rá, hogy a közbeszerzésekről szóló 2015. évi CXLIII. törvény értelmében, ha a bíróság a Közbeszerzési Döntőbizottság határozatát megváltoztatja, akkor fellebbezésnek van helye (immár a Kúriára), egyéb bírósági döntés esetén pedig felülvizsgálati eljárás benyújtásának, szintén a Kúriára [172. § (6) bekezdés].

²² Kp. 121. §

lép fel, ami elsősorban a szerződéses és a közszolgálati jogviszonyokban jellemző. A korábbi közigazgatási nemperes eljárásokat az *egyszerűsített perek*, váltják fel. A szabályösszesség számos eljárást lassító eljárásjogi hiányosságot megszüntet.

A hatékonyságot szolgáló új jogintézmények számbavételénél végül a mintapereket említjük. E jogintézmény lényege, hogy ha a bíróság előtt legalább tíz olyan eljárás indul, amelyek jogi és ténybeli alapja azonos, a bíróság dönthet arról, hogy e perek egyikét mintaperben elbírálja és a többi eljárást az eljárást befejező határozata meghozataláig felfüggeszti. A bíróság a felfüggesztett eljárásokat a mintaper eredménye szerint, tárgyaláson kívül bírálhatja el, ha azt állapítja meg, hogy azok a mintapertől sem jogi, sem ténybeli szempontból nem különböznek.²³ A mintaperek alkalmazása általánossá vált a közigazgatási bíráskodás során,²⁴ a hatékonyságot azzal növeli igazán, hogy a mintapert követően a hasonló ügyeket a bíróság már tárgyalás nélkül tudja eldönteni.

A fentiek alapján látható, hogy egy differenciált jogvédelmi rendszer jött létre egységes szabályokon alapuló bírósági eljárással.

A hatékonyságot is szolgáló egyes konkrét jogintézmények

Mint már említettük, a közigazgatási döntéshozatal bírósági felülvizsgálatának új magyar rendszere a hatékonyságot és a bírói döntések érvényesíthetőségét tűzte ki célul. Ennek két emblematikus jogintézménye az azonnali jogvédelem²⁵ és a teljesítési bíróság.

Azonnali jogvédelmet az kérhet, akinek jogát, jogos érdekét a közigazgatási tevékenység sérti. Azonnali jogvédelmet a perre hatáskörrel és illetékességgel rendelkező bíróságtól lehet kérni az eljárás során bármikor. Azonnali jogvédelem keretében kérhető

²³ Kp. 33. §

²⁴ Pl. a falugondnoki ügy, a Kúria Kfv. 35.496/2018/12. számú határozata. Ebben a mintaperben a Kúria jogszabály alkotmánybírósági vizsgálatát is kezdeményezte, lásd a 8/2020 (V.13. AB határozatot.

²⁵ Patyi András az időbeli hatékonyság javítását szolgáló szabályként mutat rá az azonnali jogvédelmi eszközök differenciált rendszerének kialakítására. PATYI András: A magyar közigazgatási bíráskodás elmélete és története. Dialóg Campus Budapest 2019. 317. Az azonnali jogvédelem részletezéséhez HORVÁTH E. Írisz: Azonnali jogvédelem. In. HORVÁTH E. Írisz – LAPSÁNSZKY András – WOPERA Zsuzsa: Közigazgatási perjog. Dialóg Campus Budapest 2019. 229-236.

- a) a halasztó hatály elrendelése. A halasztó hatály elrendelése esetén a közigazgatási cselekmény nem hajtható végre, annak alapján jogosultság nem gyakorolható, és egyéb módon sem hatályosulhat. Ez a lehetőség a korábbi végrehajtás felfüggesztésének továbbélése egy tágabb keretben.
- b) a halasztó hatály feloldása. Ha a keresetlevél benyújtásának halasztó hatálya van, azt a bíróság részben vagy egészen feloldhatja. A halasztó hatály feloldása esetén a közigazgatási cselekmény végrehajtható, annak alapján jogosultság gyakorolható, és egyéb módon is hatályosulhat.
- c) ideiglenes intézkedés. Ha a halasztó hatály elrendelése vagy feloldása az azonnali jogvédelem biztosítására nem alkalmas, a bíróság bármely, a jogvédelem azonnali biztosításához szükséges intézkedést tehet. Ha a halasztó hatállyal kapcsolatos úgymond negatív jogvédelmi eszközök nem képesek elégséges védelmet nyújtani, a bíróság quasi pozitív jogvédelmi eszközként ideiglenes intézkedést is elrendelhet. Az ideiglenes intézkedés külön is nevesített a normakontroll eljárásban: a Kúria ideiglenes intézkedéssel a megtámadott önkormányzati rendelet alkalmazásának ideiglenes tilalmát is elrendelheti.
- d) előzetes bizonyítás elrendelése. A bíróság előzetes bizonyítást rendel el, ha valószínűsíthető, hogy a bizonyítás a per folyamán vagy annak későbbi szakában már nem lenne sikeresen lefolytatható, illetve jelentős nehézséggel járna, vagy a bizonyítás előzetes lefolytatása elősegíti a per észszerű időn belül történő befejezését.

A bíróság az azonnali jogvédelem iránti kérelemről a bírósághoz érkezésétől számított tizenöt napon belül dönt. A bíróság az arányosság elve alapján, a közérdek és valamennyi fél szempontjából azt mérlegeli, hogy az azonnali jogvédelem elmaradása nem okoz-e súlyosabb hátrányt, mint amilyennel az azonnali jogvédelem biztosítása járna. Az azonnali jogvédelem tárgyában hozott végzés megfellebbezhető, de a kérelem elutasítását követően ismételt, azonos ténybeli és jogi alapon benyújtott kérelmet megtagadó végzés ellen nincs helye fellebbezésnek.²⁶

S végül néhány gondolat a teljesítési bíróságról, amely szintén a hatékonyság jegyében született új jogintézmény. A közigazgatási perrendtartás nagy hangsúlyt helyez arra, hogy a hatóság a bírósági döntések szerint járjon el, a bírósági ítéleteket tiszteletben

²⁶ Kp. IX. fejezet

tartsa. Mivel közigazgatási ügyekben a bíróságok mondják ki a végső szót, ezért a feleknek is elemi érdekük fűződik ahhoz, hogy a közigazgatási hatóság ne kerülje meg a bírósági döntéseket, ne szegüljön szembe azokkal. Mint fentebb láttuk ezt a célt szolgálja az ún. kétkörös eljárás, azaz ha a közigazgatási szerv az új eljárás során nem tartja be a bíróság iránymutatását, úgy a második felülvizsgálat során a bíróság a közigazgatási cselekményt megváltoztathatja. Egy másik ilyen eszköz a teljesítési bírság, azaz az ítélettel szembeni engedetlenség szankcionálható a bíróság által akár teljesítési bírsággal is. Ennek lényege, hogy a felperes vagy az érdekelt a teljesítési határidő leteltétől számított kilencven napon belül a teljesítés kikényszerítése érdekében kérelemmel fordulhat az elsőfokú határozatot hozó bírósághoz, ha a közigazgatási szerv a teljesítési határidőn belül nem tett eleget a jogerős bírósági határozatból származó kötelezettségének. A kérelem alapján a bíróság tizenöt napon belül határidő tűzésével felhívja a közigazgatási szervet arra, hogy teljesítse kötelezettségét, vagy adjon magyarázatot a teljesítés elmaradására, a magyarázatot alátámasztó iratok egyidejű megküldése mellett. Ha a közigazgatási szerv a teljesítés elmaradására nem ad magyarázatot, vagy az nem alapos, a bíróság a közigazgatási szervet – a kérelmező költségeinek megtérítésére kötelezése mellett – teljesítési bírsággal sújtja. A teljesítési bírság összege az ügy körülményeihez és a kötelezettségszegés súlyához igazodóan százezer és tízmillió forint között állapítható meg. A teljesítési bírság ismételt kiszabható, ha a teljesítésre észszerű időn belül nem került sor. A bíróság – a teljesítési bírság ismételt kiszabása helyett vagy mellett – a közigazgatási szerv vezetőjét az ügy körülményeihez és a kötelezettségszegés súlyához igazodó mértékű pénzbírsággal sújthatja.²⁷

A teljesítési bírság természetesen csak a végső eszköz. A törvény hatálybalépése óta a bíróságok egy-egy ügyben ugyan felhívták a közigazgatási szerv figyelmét arra, hogy engedetlenség esetén rendelkezésre áll ez az eszköz is, de arról nincs információ, hogy valójában teljesítési bírságot ki is szabtak.

Záró gondolatok

²⁷ Kp. 152 – 153 . §

A fentiekben a tetszőlegesen kiválasztott néhány szempont és jogintézmény is jól szemlélteti, hogy a közigazgatási döntéshozatal bírósági felülvizsgálata a magyar jogrendszerben megváltozott. Az új eljárási szabályok alapján erősebbé és hatékonyabbá vált a bírói jogvédelem. Mindez azt az aszimmetrikus helyzetet kívánja kezelni, ami a közigazgatási perek sajátja, nevezetesen, hogy ezekben az ügyekben a hatóság (az állam) áll szemben az állampolgárral – s nyilvánvaló, hogy nem azonos „súlycsoportúak”. Ezért – mint azt a közjogi hagyományaink is diktálják – újra Magyary-t idézhetnénk: „a közigazgatási hatóság és a felek közti jogvitát egy olyan harmadik dönti el, aki a közigazgatástól és a felektől egyaránt független, és a bírói függetlenségnek ugyanazokat a biztosítékait élvezzi, mint a rendes bíróságok.”